

Seznam publikacij Založbe ZRC, ki bodo predstavljene na novinarski konferenci, ki bo v sredo, 15. maja, ob 11. uri v Atriju ZRC.

Naslov: **Zgodovina glasbe na Slovenskem I. Glasba na Slovenskem do konca 16. stoletja**

Urednik in avtor: Jurij Snoj

Drugi avtorji: sodelavci Aleš Nagode, Katarina Šter, Darja Koter, Metoda Kokole, Marc Desmet, Klemen Grabnar, Alenka Bagarič, Marko Motnik

Leto: 2012

Področja: muzikologija • zgodovina in kulturna zgodovina

Jezik: slovenski

Založnik: Založba ZRC

Izdajatelj: Muzikološki inštitut

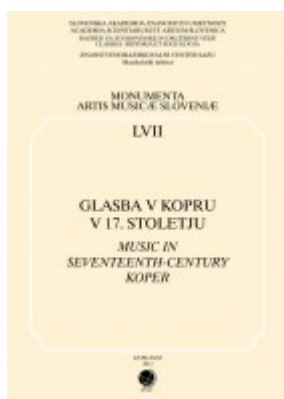
ISBN: 978-961-254-432-4

Specifikacija: trda vezava • 16,5 × 23,5 cm • 522 strani

Cena: 37.00 EUR (redna)

Muzikološki inštitut ZRC SAZU začenja z izdajo nove zgodovine glasbe na Slovenskem, ki bo v štirih knjigah predstavila glasbeno dogajanje in glasbeno ustvarjanje na Slovenskem od prazgodovinskih časov do konca 20. stol. Nova zgodovina, ki je večavtorsko delo slovenskih glasbenih zgodovinarjev, ima izvirno zasnovo in novo izvirno periodizacijo oz. vsebinsko razporeditev. I. zvezek obravnava obdobja do konca 16. stol. Med drugim vključuje tudi področja, ki jih doslejšnji zgodovinski pregledi niso zajemali: tako arheološka pričevanja o glasbi, pričevanja o plesu ter predstavitev bogate zbirke glasbenih kodeksov iz srednjeveških Žič. Nova zgodovina je zasnovana kot znanstvena sinteza s pogledom naprej: kot predstavlja raziskovalna dognanja doslejšnjih generacij slovenskih glasbenih zgodovinarjev, tako odpira pri vsakem vsebinskem segmentu vrsto nepojasnjenih vprašanj, ki se jim bo treba posvetiti v prihodnje. Čeprav je pisana kot znanstveno delo (z znanstvenim aparatom in bibliografijo), vzdržuje širši pogled, in taka omogoča širša kulturološka razmišljanja in primerjave o kulturi zvočnosti in glasbe v preteklih obdobjih slovenske zgodovine.

Naslov: **Glasba v Kopru v 17. stoletju**

Uredila: Metoda Kokole

Leto: 2012

Zbirka: Monumenta artis musicæ Sloveniæ LVII

Področje: muzikologija

Jeziki: angleški • slovenski

Založnik: Založba ZRC

Izdajatelj: Muzikološki inštitut

Soizdajatelj: Slovenska akademija znanosti in umetnosti

ISMN: 979-0-709004-32-4

Specifikacija: mehka vezava • 20×28 cm • 55 strani

Cena: 19.00 EUR (redna)

57. zvezek zbirke MAMS je posvečen glasbeni dediščini primorskega dela Slovenije. Vsebuje najkakovostnejša ali unikatna dela skladateljev, katerih glasbo so v drugi polovici 17. stoletja izvajali v koprski stolnici: Gloria in Laudate pueri beneškega skladatelja Giovannija Antonija Rigattija, ohranjena v rokopisni obliki, in duhovni dialog O amnima peccatrix Carla Grossija, iz tiska, ohranjenega v Kopru. V rokopisu ohranjeni Rigattijevi skladbi sta unikata in ju je vsaj deloma iz neznanega vira prepisal najpomembnejši koprski skladatelj in glasbenik Antonio Tarsia. Izbor skladb

je hkrati predstavitev treh najznačilnejših glasbenih zvrsti v tedanji cerkveni glasbeni praksi: mašni stavek za 6 glasov, dve violini, inštrumentalni bas in dodatna glasbila, motetna uglasbitev psalma za solistični glas z inštrumentalno spremljavo ter duhovni dialog. Transkripcijo in obsežno uvodno razpravo z revizijskim poročilom je pripravila dr. Metoda Kokole, skladbo Laudate pueri je transkribiral in z opombami opremil Domen Marinčič.

Naslov zbirke: Slovenska glasbena dediščina

Slovenska glasbena dediščina (URL: <http://ezb.ijs.si/sgd>) je leta 2012 ustanovljena spletna knjižna zbirka Muzikološkega inštituta ZRC SAZU. Je prva taka zbirka v Sloveniji in v njej imajo svoje mesto znanstvene izdaje glasbenega gradiva (notnega in drugega) ter raziskave s področja nacionalne glasbene dediščine.

Na spletu so prosto dostopne prve tri knjige:

Slovenska glasbena dediščina 1

Naslov: Kompendij koralnega petja. Rokopis 501 iz Frančiškanskega samostana Novo mesto (znanstvenokritična elektronska objava vira s komentarji)
Compendium cantus choralis

Avtor: Jurij Snoj

Leto: 2012

Zbirka: Slovenska glasbena dediščina

Področje: muzikologija

Jeziki: latinski • slovenski

Založnik: Založba ZRC

Izdajatelj: Muzikološki inštitut

ISBN: 978-961-254-420-1

Specifikacija: internetna objava • html

»Kompendij koralnega petja«, elektronska znanstvenokritična izdaja koralnega učbenika iz frančiškanskega samostana v Novem mestu, se poslužuje možnosti, ki jih nudi moderna spletna tehnologija. Vsebina kompendija je dostopna preko petih interaktivno povezanih nivojev: kot faksimile originala, kot diplomatski prepis, kot kritični prepis, kot prevod v slovenščino in v obliki sodobnega povzetka, ki je del spremne študije. S tem, da so posamezni nivoji medsebojno povezani, je omogočen kritični odprti dostop do vsebine latinskega izvirnika.

Slovenska glasbena dediščina 2

Naslov: Osnove klavirske in orgelske igre. Rokopis 511 iz Frančiškanskega samostana Novo mesto (znanstvenokritična elektronska objava vira s komentarji)

Noten-Buch / darinnen / die Fundamenta / zu dem / CLAVIER / oder / Orgel / enthalten

Avtor: Radovan Škrjanc

Leto: 2012

Zbirka: Slovenska glasbena dediščina
Področje: muzikologija
Jeziki: nemški • slovenski
Založnik: Založba ZRC
Izdajatelj: Muzikološki inštitut
ISBN: 978-961-254-421-8
Specifikacija: internetna objava • html

Spletna publikacija *Osnove klavirske in orgelske igre*, ki je izšla v zbirki Muzikološkega inštituta ZRC SAZU Slovenska glasbena dediščina, prinaša kompleksen znanstveni in multimedijski prikaz rokopisa *Noten-Buch darinnen die Fundamenta zu dem Clavier oder Orgel enthalten* (Nf, ms. 511). Obsega faksimilno objavo, znanstvenokritični prepis, slovenski prevod in pet obsežnih znanstvenih razprav z umestitvijo in analizami vira. Razprave umeščajo to začetnico za pouk inštrumentov s tipkami v slovenski in evropski prostor ter glasbenoteoretsko mišljenje 18. stoletja. Analize so pokazale, da je rokopis nastajal postopno od okoli 1770 dalje in da sta tako teoretski uvod v obliki dialoga med učiteljem in učencem kot tudi sledeče praktične vaje delo več še neidentificiranih avtorjev s področja frančiškanske province sv. Križa s sedežem v Ljubljani. Za pouk in širjenje vedenja o domačem repertoarju je še danes uporabni glasbeni del izšel kot samostojna notna izdaja, primerna za glasbene šole.

Slovenska glasbena dediščina 3

Naslov: Srednjeveški koral v kartuziji Žiče. Pogled skozi oči najstarejšega samostanskega antifonarja

Avtorica: Katarina Šter
Leto: 2013
Zbirka: Slovenska glasbena dediščina
Področje: muzikologija
Jezik: slovenski

Založnik: Založba ZRC
Izdajatelj: Muzikološki inštitut
ISBN: 978-961-254-437-9
Specifikacija: internetna objava • html

Zgodovinski pomen kartuzije Žiče znotraj reda in v evropski zgodovini kažejo tudi žički glasbeni rokopisi, ki so se ohranili do danes. Med najpomembnejše sodi rokopis s konca 13. stoletja, ki ga pod signaturo 273 danes hrani Univerzitetna knjižnica v Gradcu. Rokopis 273 je eden najstarejših skoraj v celoti ohranjenih antifonarjev, v katerih je zapisana glasba oficija kartuzijanskega reda, in monografija ga poskuša umestiti v kontekst kartuzijanske monastične tradicije srednjeveške Evrope. Do sedaj je bil v različni literaturi le obrobno omenjen, v monografiji pa je prvič postavljen v središče širše raziskave. Izhodišče predstavitve najstarejšega žičkega antifonarja so analize liturgične vsebine ter notnega in besedilnega zapisa, postavljene v primerjavo s podobnimi rokopisi. O tem, kako so na podlagi glasbenega zapisa v rokopisu 273 zvenele melodije gregorijanskega koral v Žičah, pa nam največ lahko povedo primerjave s kasnejšimi žičkimi antifonarji. Monografija vsebuje tudi indeks spevov rokopisa.

Naslov: **Frazeološka simfonija. Sodobni pogledi na frazeologijo**

Uredili: Nataša Jakop, Mateja Jemec Tomazin

Leto: 2013

Področje: jezikoslovje

Jeziki: angleški • hrvaški • nemški • ruski • slovenski

Založnik: Založba ZRC

Izdajatelj: Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša

ISBN: 978-961-254-436-2

Specifikacija: mehka vezava • 17×24 cm

Cena: 19.00 EUR (redna)

Frazeologija raziskuje možnosti in uresničevanje večbesedne izrazne čustvenosti v jeziku, prek katere se med drugim razkrivajo tudi prvine narodnega značaja, ki se iz generacije v generacijo skladiščijo v našem mentalnem spominu. Frazeologija kot veda je na Slovenskem zaživela v 80. letih in od takrat dalje zaradi svoje izjemnosti in večplastnosti privablja mnoge raziskovalce. V tej prvi večavtorski monografiji o frazeologiji predstavljamo 22 sodobnih pogledov na frazeologijo pri nas in v evropskem prostoru. Tematsko smo jo uredili v štiri sklope. V njih podajamo pregled razvoja slovenske frazeologije in njenih prvih slovarskih poskusov, razkrivamo skrivnosti frazeološkega pomena, problematiziramo frazeološko zgradbo v najširšem smislu in iščemo poti do frazeologije drugih jezikov in narodov.

Avtorji posameznih prispevkov so: Erika Kržišnik, Wolfgang Eismann, Željka Fink, Harry Walter, Valerij Mihailovič Mokienko, Agnieszka Będkowska-Kopczyk, Mateja Jemec Tomazin, Marko Snoj, Peter Weiss, Ada Vidovič Muha, Andreja Žele, Irena Stramljič Breznik, Antica Menac, Mira Menac-Mihalič, Polona Gantar, Nataša Jakop, Aleksandra Derganc, Natalia Bragina, Marjeta Vrbinc, Alenka Vrbinc, Vida Jesenšek, Urška Valenčič Arh, Jasmina Markič, Anka Sollner Perdiš

Naslov: **Zgodovina slovenskega slovstva I-II. Kritična izdaja**

Avtor: Karel Štrelj

Uredil: Matija Ogrin

Predgovor: Kajetan Gantar, Ludvik Karničar

Leto: 2012

Področje: literatura in literarne vede

Jezik: slovenski

Založnik: Založba ZRC

Izdajatelj: Inštitut za slovensko literaturo in literarne vede

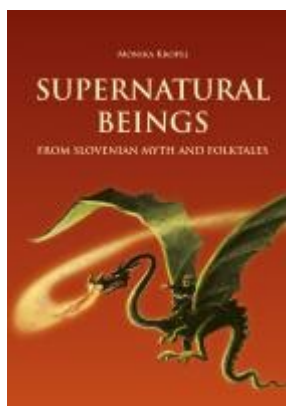
ISBN: 978-961-254-431-7

Specifikacija: trda vezava • 16,8 × 24 cm • 664 strani

Cena: 42.00 EUR (redna)

Karel Štrelj (1859–1912), vsestranski učenjak slovenske filologije, je imel v letih okrog 1900 na univerzi v Gradcu štiri semestre predavanj o slovenski literaturi. Gre za prva univerzitetna predavanja o slovenski literaturi v slovenskem jeziku. Lepo izgotovljen, doslej neobjavljen rokopis v štirih obsežnih zvezkih vsebuje popoln pregled slovenske književnosti od Brižinskih spomenikov do Gregorčiča. Ob stoletnici Štreklove smrti sta objavljena prva dva dela monumentalne monografije; izid zadnjih dveh je načrtovan za leto 2013.

Naslov: **Supernatural beings from Slovenian myth and folktales**

Avtorica: [Monika Kropej](#)
Prevedli: [Nives Sulič Dular](#), [Valentina Batagelj](#)
Leto: 2012
Zbirka: [Studia mythologica Slavica – Supplementa 6](#)
Področja: [etnologija](#), [folkloristika](#) in [antropologija](#)
Jezik: [angleški](#)
Založnik: [Založba ZRC](#)
Izdajatelj: [Inštitut za slovensko narodopisje](#)
ISBN: 978-961-254-428-7
Specifikacija: [trda vezava](#) • 17×24 cm • 284 strani
Cena: 29.00 EUR (redna)

Knjiga prinaša pregled slovenskega bajeslovja pri čemer se opira na zgodovinsko in ljudsko pripovedno gradivo. Predstavljenih je preko 150 bajeslovnih bitij v kontekstu z vlogo, ki jo imajo v slovenskem pripovednem izročilu. Klasificirani so po tipih, značilnostih, atributih in po sporočilnosti znotraj vsebin in motivov, kjer se pojavljajo; dodan pa je tudi krajši slovar bajeslovnih bitij. Material je analiziran v kontekstu tovrstnega evropskega izročila, vključeni pa so tudi nekateri neevropski koncepti. Avtorica predstavi svoje teorije in interpretacije tega izročila in jih primerja z ugotovitvami domačih in tujih raziskovalcev. Knjiga prinaša nova izhodišča in klasifikacijo bajeslovnih likov skozi vire od katerih so nekateri tukaj objavljeni prvič.

Naslov: **Železnodobno gradišče Cvinger nad Virom pri Stični. Stratigrafija in tipološko-kronološka analiza naselbinske keramike**

Avtorica: [Lucija Grahek](#)
Drugi avtorji: [slikovno gradivo Lucija Grahek](#), [Mateja Belak](#)
Leto: 2013
Zbirka: [E-Monographiae Instituti Archaeologici Sloveniae 3](#)
Področje: [arheologija](#)
Jezik: [slovenski](#)
Založnik: [Založba ZRC](#)
Izdajatelj: [Inštitut za arheologijo](#)
ISBN: 978-961-254-442-3
Specifikacija: [internetna objava](#) • pdf • 238+441 strani • dva zvezka • 129 risb, grafov in preglednic, 95 tabel, 22 prilog

Stiško prazgodovinsko naselje Cvinger nad Virom pri Stični s pripadajočimi gomilnimi grobišči sodi med najobsežnejša železnodobna najdišča v Sloveniji. Z mogočnim obzidjem obdano naselje predstavlja enega od centrov dolenske halštatske kulture, ki je bilo neprekinjeno poseljeno tudi v mlajši železni dobi. Naselje je bilo raziskano s sistematičnimi izkopavanji z mednarodno soudeležbo v letih 1967 do 1974. Rezultati izkopavanj so že bili objavljeni, naselbinska keramika pa še ni bila deležna celovite obravnave in ovrednotenja. Temu je posvečeno pričujoče delo, ki je sestavljeno iz treh osnovnih delov: prvi del ponovno obravnava rezultate sistematičnih izkopavanj in podaja podrobni oris stratigrafije najdbnih kompleksov, kar predstavlja temelj za osrednji del; to je tehnološko, tipološko in kronološko analizo keramike. Drugi del obsega katalog reprezentativnega izbora naselbinske keramike, ki je predmet obravnave in ga vse dosedanje objave stiškega gradišča niso vsebovale. Zadnji del predstavlja celotna baza naselbinske keramike iz Stične.

Naslov: **Vloga polkmetij v preobrazbi slovenskih obmestij**

Avtorica: [Nika Razpotnik Visković](#)

Leto: 2013

Zbirka: [Georitem](#)

Področja: [geografija](#), [geologija](#) in [krasoslovje](#)

Jezik: [slovenski](#)

Založnik: [Založba ZRC](#)

Izdajatelj: [Geografski inštitut Antona Melika](#)

ISBN: 978-961-254-434-8

Specifikacija: [mehka vezava](#) • 14×20,5 cm • 85

Cena: 15.00 EUR (redna)

Knjiga obravnava vlogo polkmetij v gospodarski, okoljski in prostorski preobrazbi obmestij. Geografski, sociološki in ekonomski vidiki polkmetij so bili že raziskani in so povzeti v prvem delu knjige. Sledi predstavitev raziskave slovenskih obmestnih kmetij, s katero avtorica ugotavlja, kakšen je vpliv bližine trga delovnih mest na mobilnost kmečke delovne sile, ali se socialno-ekonomske značilnosti obmestnih kmetijskih gospodarstev odražajo v značilnostih gospodarjenja in posledično v prostoru ter kakšna je vloga polkmetij pri krepitvi večnamenske vloge kmetijstva. Rezultati so pokazali, da je kmetijstvo na večini kmetij le stranska dejavnost, stopnja urbanizacije območja, kjer je določena kmetija, pa pri tem, nekoliko presenetljivo, nima statistično pomembne vloge. S podrobno analizo vzorčnih obmestnih kmetij je bilo ugotovljeno, da so polkmetije glede na površino obdelovalnih zemljišč manjše od čistih, struktura njihovega gospodarjenja je prostorsko bolj razdrobljena in prispeva k večji pokrajinski pestrosti. V zadnjem delu knjige so predstavljeni tudi rezultati vrednotenja večnamenske vloge kmetijstva po posameznih socialno-ekonomskih tipih kmetij.

Naslov: **Dediščina aleksandrink in spomini njihovih potomcev**

Avtorica: [Daša Koprivec](#)

Spremna študija: [Bojan Baskar](#)

Leto: 2013

Zbirka: [Migracije 24](#) • [Migrantke 4](#)

Področja: [sociologija](#) • [zgodovina](#) in [kulturna zgodovina](#)

Jezik: [slovenski](#)

Založnik: [Založba ZRC](#)

Izdajatelj: [Inštitut za slovensko izseljenstvo in migracije](#)

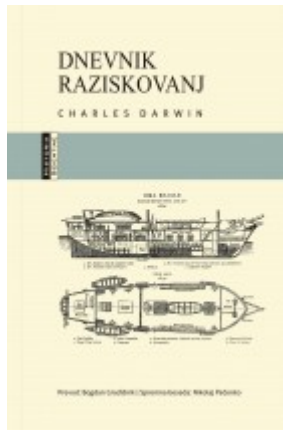
ISBN: 978-961-254-435-5

Specifikacija: [mehka vezava](#) • 14,5×20,5 cm • 153 strani • 51 fotografij

Cena: 15.00 EUR (redna)

Aleksandrinke so bile žene in dekleta iz Goriške, ki so se od druge polovice 19. stoletja zaposlovale v Egiptu kot varuške, sobarice, kuharice, guvernantke in dojljice. Dolga leta so jih najpogosteje imenovali »služabnice z žulji na duši«, »tragična migracija«, »žalostni fenomen«, »Lepe Vide«. Šele v zadnjem času so te izraze zamenjale besedne zveze, kot so »pokončne, ambiciozne, naše prve svetovljanke«, »ne služkinje, temveč druge mame in prijateljice«, »Slovenke«. Bolj kot kdajkoli so se oddaljile od vlog »dojilj z Goriške« in Primork ter postale »prve slovenske svetovljanke« in Slovenke. Nosilci pripovedi v knjigi so potomci aleksandrink, ki pričajo tudi o spremenjenem vrednotenju njihovih babic in prababic ter skrbi za ohranitev njihove dediščine.

Naslov: Dnevnik raziskovanj. S področja prirodnoslovja in geologije v deželah, obiskanih med plovbo ladje Nj. V. Beagle okoli sveta

Avtor: Charles Darwin

Prevod: Bogdan Gradišnik, Spremnna beseda: Nikolaj Pečenko

Leto: 2013

Zbirka: Historia scientiae

Področja: biologija • etnologija, folkloristika in antropologija • geografija, geologija in krasoslovje • zgodovina in kulturna zgodovina

Jezik: slovenski

Založnik: Založba ZRC

Izdajatelj: Založba ZRC

ISBN: 978-961-254-427-0

Specifikacija: trda vezava • 15×23 cm • 467 strani

Cena: 37.00 EUR (redna)

Potovanje z ladjo Beagle, kakor se pogosto kratko naslavlja Darwinov prirodopisni dnevnik, štejemo za intelektualno najpomembnejši potopis vseh časov. Že kmalu po prvi izdaji 1839 je knjiga postala uspešnica. Danes jo lahko dojemamo in beremo z dveh zornih kotov: na eni strani je predhodnica in pravi rezervoar opazanj, ugotovitev in spoznanj, ki so Darwina pripeljala do razvoja njegove evolucijske misli in teorije naravne selekcije, na drugi pa je tudi neprecenljiv zgodovinski dokument o naravnih pa tudi antropoloških ter družbenih in političnih razmerah na mnogih pred dvesto leti še komaj poseljenih območjih. Knjiga vsekakor sodi med temeljno zakladnico svetovne kulture. Nov slovenski prevod (prvi je izšel leta 1950), ki je nastal na osnovi druge izdaje iz leta 1860, je opremljen s številnimi prevajalsko-uredniškimi opombami in pojasnili, spremno besedo, nekaterimi Darwinovimi ilustracijami in zemljevidom oziroma preglednico, ki podrobneje opisujeta Darwinovo petletno potovanje okoli sveta.